

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

26 mei 2015

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek van
Strafvordering wat de mogelijkheid
van overbrenging van een ernstige
besmettelijke ziekte betreft**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 54 **0540/ (2014/2015):**

001: Wetsvoorstel door de dames Van Cauter en Lahaye-Battheu.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

26 mai 2015

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code d'instruction criminelle
en ce qui concerne la possibilité
de transmission d'une maladie
contagieuse grave**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 54 **0540/ (2014/2015):**

001: Proposition de loi de Mmes Van Cauter et Lahaye-Battheu.

Nr. 1 VAN MEVROUW VAN CAUTER c.s.

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 2. In het eerste boek, hoofdstuk IV, van het Wetboek van Strafvordering wordt een afdeling 1ter ingevoegd die de drie volgende artikelen bevat:

“Afdeling 1ter: Onderzoek naar de mogelijkheid van overbrenging van een ernstige besmettelijke ziekte bij gelegenheid van een strafbaar feit.

Art. 28decies. § 1. In geval van een misdrijf waarbij uit ernstige aanwijzingen blijkt dat besmetting van een slachtoffer met een bij koninklijk besluit aangewezen ernstige ziekte kan hebben plaatsgevonden, kan de procureur des Konings aan de verdachte verzoeken bloed af te staan ten behoeve van een onderzoek dat tot doel heeft vast te stellen of hij drager is van een dergelijke ziekte. De procureur des Konings kan dit verzoek tevens richten aan een ander dan de verdachte, indien uit zodanige aanwijzingen blijkt dat besmetting ten aanzien van een slachtoffer kan hebben plaatsgevonden aan de hand van bloed van die derde. De verdachte en de derde tot wie de procureur des Konings zich heeft gericht, kunnen van hun instemming met het verzoek om mee te werken aan het afnemen van bloed alleen schriftelijk doen blijken.

§ 2. Indien de verdachte aan wie het verzoek is gericht, medewerking weigert, kan de procureur des Konings in het belang van het slachtoffer bevelen dat van hem een hoeveelheid wangslijmvlies wordt afgenomen ten behoeve van een onderzoek als bedoeld in paragraaf 1. Het bevel kan slechts worden gegeven na schriftelijke machtiging van de onderzoeksrechter op vordering van de procureur des Konings.

§ 3. Het onderzoek, bedoeld in paragraaf 1, wordt uitgevoerd door afname van een hoeveelheid bloed door een arts, tenzij aannemelijk is dat afname van bloed om bijzondere geneeskundige redenen onwenselijk is. In dat geval kan worden overgegaan tot de afname van een hoeveelheid wangslijmvlies, hetzij met vrijwillige medewerking van de betrokkene, hetzij op de wijze bepaald in § 2.

N° 1 DE MME VAN CAUTER ET CONSORTS

Art. 2

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 2. Dans le livre premier, chapitre IV, du Code d’instruction criminelle, il est inséré une section 1^{re}ter qui contient les trois articles suivants:

“Section 1^{re}ter: Analyse de la possibilité de transmission d’une maladie contagieuse grave lors d’une agression.

Art. 28decies. § 1er. Lorsqu’une personne a été victime d’une infraction et que des indices sérieux montrent qu’elle pourrait avoir été contaminée par une maladie grave déterminée par arrêté royal, le procureur du Roi peut demander au suspect de se soumettre à un prélèvement de sang aux fins d’une analyse ayant pour but de déterminer s’il est porteur d’une telle maladie. Le procureur du Roi peut également adresser cette demande à un tiers autre que le suspect si pareils indices montrent que la contamination d’une victime peut provenir du sang de ce tiers. Le suspect et le tiers auxquels le procureur du Roi s’est adressé peuvent manifester leur consentement à la demande de se soumettre à un prélèvement de sang uniquement par écrit.

§ 2. Si le suspect à qui la demande est adressée, refuse de collaborer, le procureur du Roi peut, dans l’intérêt de la victime, lui ordonner de se soumettre à un frottis buccal aux fins d’une analyse telle que visée au § 1er. L’ordre ne peut être donné qu’après autorisation écrite du juge d’instruction sur réquisition du procureur du Roi.

§ 3. L’analyse visée au § 1er est effectuée par le prélèvement, par un médecin, d’un échantillon sanguin, sauf si le prélèvement sanguin s’avère contre-indiqué pour des raisons médicales particulières. Dans ce cas, il peut être procédé à un frottis buccal, soit avec la collaboration de l’intéressé, soit ainsi qu’il est prévu au § 2.

§ 4. Door een arts wordt zoveel bloed of een hoeveelheid wangslijmvlies afgenomen als voor het onderzoek, bedoeld in paragraaf 1 of 2, noodzakelijk is. Zo nodig wordt het bevel, bedoeld in paragraaf 2, met behulp van de politie ten uitvoer gelegd. Indien de maatregel onder fysieke dwang moet worden uitgevoerd, wordt die dwang uitgeoefend door politieambtenaren onder het bevel van een officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings.

§ 5. De procureur des Konings kan opdracht geven aan bloed dat is aangetroffen ter zake van een misdrijf als bedoeld in § 1, een onderzoek als bedoeld in § 1 te verrichten.

Art. 28undecies. § 1. Het onderzoek, bedoeld in artikel 28decies, § 1, § 2 en § 5, wordt door de procureur des Konings opgedragen aan een deskundige, verbonden aan een laboratorium, dat op grond van een koninklijk besluit is aangewezen. De deskundige bezorgt zo spoedig mogelijk een twee exemplaren van zijn verslag onder gesloten omslag aan de procureur des Konings.

§ 2. De procureur des Konings bezorgt zo spoedig mogelijk een exemplaar van het verslag onder gesloten omslag aan de behandelende arts van het slachtoffer en aan de verdachte indien deze daarom verzoekt.

§ 3. De deskundige vernietigt ten laatste één week na het afleveren van de twee exemplaren van het verslag onder gesloten omslag het afgenomen bloedstaal of de afgenomen hoeveelheid wangslijmvlies. Hij meldt deze vernietiging aan de procureur des Konings.

§ 4. De resultaten van het onderzoek maken enkel deel uit van het medisch dossier, niet van het gerechtelijke dossier en hebben geen gevolg voor het verdere verloop van het opsporings- of gerechtelijk onderzoek, indien dit wordt ingesteld. In zijn kantschrift vermeldt de procureur des konings dat het onderzoek bedoeld in artikel 28decies, § 1 of § 2 werd gevraagd en desgevallend uitgevoerd. Hij maakt geen melding van het resultaat van het onderzoek.

Art. 28duodecies. § 1. Het slachtoffer van een misdrijf als bedoeld in artikel 28decies, § 1, kan de procureur

§ 4. Le médecin prélève la quantité de sang ou effectue un frottis buccal nécessaire pour l'analyse visée au § 1er ou 2. Si nécessaire, l'ordre visé au § 2 est exécuté avec l'aide de la police. Si la mesure doit être exécutée sous la contrainte physique, celle-ci est exercée par des fonctionnaires de police sous l'ordre d'un officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi.

§ 5. Le procureur du Roi peut ordonner qu'une analyse telle que visée au § 1er soit effectuée sur du sang découvert à l'occasion d'une infraction visée au § 1er.

Art. 28undecies. § 1er. L'analyse visée à l'article 28decies, § 1, § 2 et 5, est confiée par le procureur du Roi à un expert attaché à un laboratoire désigné sur la base d'un arrêté royal. L'expert remet dans les meilleurs délais deux exemplaires de son rapport sous pli fermé au procureur du Roi.

§ 2. Le procureur du Roi transmet dans les meilleurs délais un exemplaire du rapport, sous pli fermé, au médecin traitant de la victime et au suspect si celui-ci en fait la demande.

§ 3. L'expert détruit l'échantillon de sang prélevé ou le frottis buccal au plus tard un mois après la communication des deux exemplaires du rapport sous pli fermé. Il informe le procureur du Roi de cette destruction.

§ 4. Les résultats de l'analyse figurent uniquement dans le dossier médical, pas dans le dossier judiciaire, et n'ont aucune incidence sur la suite d'une éventuelle information ou instruction judiciaire. Le procureur du Roi indique dans son apostille que l'analyse visée à l'article 28decies, § 1er ou § 2, a été demandée et, le cas échéant, réalisée. Il ne fait pas mention du résultat de l'analyse.

Art. 28duodecies. § 1er. La victime de l'infraction visée à l'article 28decies, § 1er, peut demander au

des Konings verzoeken het onderzoek bedoeld in artikel 28decies, § 1 te bevelen.

§ 2. De procureur des Konings doet mededeling van zijn gemotiveerde beslissing op het verzoek binnen vierentwintig uur nadat hij het verzoek heeft ontvangen.”.

VERANTWOORDING

Na overleg met experts terzake blijkt dat naast een bloed-analyse, de afname van een hoeveelheid wangslijmvlies de meest efficiënte manier van testen is op een aantal besmettelijke ziektes. Daarom wordt de term “celmateriaal” vervangen door deze woorden. Bovendien brengt deze terminologie deze wet ook meer in overeenstemming met de DNA-wetgeving die ook een gedwongen afname voorschrijft van een hoeveelheid wangslijmvlies. Ook wetenschappelijk gezien is het beter de benaming “celmateriaal” te vermijden: het hiv-virus wordt ontdekt in het bloedplasma na verwijdering van de cellen, de benaming celmateriaal is voor laboratorium technici wellicht misleidend. Dit vermijdt eveneens de bezorgdheid dat het celmateriaal van de verdachte of het slachtoffer zou worden getest, het virus zelf heeft immers geen cellen, en de discussie over genetische testen van de mens ligt heel gevoelig.

Daarnaast wordt de bijstand van een advocaat voor de persoon die wordt gevraagd om in te stemmen met een bloedafname uit het artikel gehaald. Oorspronkelijk zou de vermoedelijke dader tijdens de test worden bijgestaan door een advocaat. Omdat er nu in onderhavige wet geen strafrechtelijke consequenties meer verbonden zijn aan het resultaat van de test is dit overbodig geworden. De testresultaten zullen enkel worden bijgehouden in het medisch dossier, er wordt niet teruggekoppeld naar het gerechtelijk onderzoek.

Genetische testen van het virus kunnen immers nooit op zichzelf bewijzen dat een persoon een andere heeft besmet. Een bewijs van besmetting vereist immers eveneens een bewijs dat de verdachte eerder hiv-positief was dan het slachtoffer. Er is dus een test nodig die bewijst dat het slachtoffer voor de feiten niet was besmet, bijvoorbeeld door een negatieve hiv-test binnen de eerste dagen na de feiten.

Tevens moet er bewijs zijn dat de verdachte ten laatste drie maanden voor de feiten was besmet. Dit om uit te sluiten dat beiden zich bevinden in de vensterperiode van besmetting (die vensterperiode is afhankelijk van de gebruikte test, in het proefproject wordt een vierde generatie-test gebruikt). Dit dient om twijfel uit te sluiten over wie wie heeft besmet.

procureur du Roi d’ordonner l’analyse visée à l’article 28decies, § 1er.

§ 2. Le procureur du Roi communique sa décision motivée relative à la demande dans les vingt-quatre heures de la réception de celle-ci.”.

JUSTIFICATION

Il est ressorti de la concertation menée avec les experts qu’à côté de l’analyse sanguine, la réalisation d’un frottis buccal est la méthode la plus efficace de déceler la présence d’un certain nombre de maladies contagieuses. C’est pour ce motif que les termes “matériel cellulaire” sont remplacés par ces mots. Cette adaptation terminologique permet par ailleurs de mieux harmoniser cette loi avec la législation relative à l’ADN qui prévoit, elle aussi, un frottis buccal obligatoire. D’un point de vue scientifique également, il est préférable d’éviter les termes “matériel cellulaire”: le VIH est décelé dans le plasma sanguin après l’élimination des cellules. L’appellation “matériel cellulaire” peut être trompeuse pour les techniciens de laboratoire. L’adaptation proposée permet par ailleurs de répondre à la crainte de voir tester le matériel cellulaire du suspect ou de la victime. En effet, le virus lui-même ne possède pas de cellules, et la réalisation de tests génétiques sur l’être humain est un sujet très sensible.

Par ailleurs, la possibilité pour la personne qui est priée de consentir à un prélèvement sanguin de se faire assister par un avocat est supprimée. Initialement, l’auteur présumé serait assisté par un avocat pendant le test. Dès lors que la loi proposée n’assortit plus le résultat du test de conséquences pénales, cette assistance est devenue superflue. Les résultats des tests seront uniquement conservés dans le dossier médical sans retour à l’enquête judiciaire.

En tant que tels, les tests génétiques du virus ne peuvent en effet jamais prouver qu’une personne en a contaminé une autre. Une preuve de contamination impose en effet qu’il soit également prouvé que le suspect était séropositif au VIH avant la victime. Il s’agit donc de prouver également par un test que la victime n’était pas contaminée avant les faits, par exemple par un test négatif au VIH réalisé dans les premiers jours suivant les faits.

Il s’agit en outre de prouver que le suspect était contaminé au plus tard trois mois avant les faits. Et ce, pour exclure que les deux personnes se situent dans la fenêtre sérologique de la contamination (cette fenêtre sérologique est fonction du test utilisé, le projet-pilote utilise un test de la quatrième génération). L’objectif est de lever tout doute au sujet de qui

Degene die laatst werd besmet kan immers niet de oorsprong zijn van de infectie van de andere persoon.

Bovendien moet kunnen bewezen worden dat het slachtoffer, indien hiv-negatief op het moment van de feiten, geen enkel ander risicogedrag vertoonde tot 3 maanden voor de feiten. Het slachtoffer moet dus de namen van elke seksuele partner in die periode vrijgeven, en al die partners moeten ook hiv-negatief worden bevonden, en dit tot drie maanden na het vermeende risicogedrag (dus die partners moeten getest worden ten vroegste drie maanden na het tijdstip van seksueel contact met het slachtoffer, die drie maanden zijn telkens relevant voor de vensterperiode van besmetting, als een virale lading als test wordt gebruikt kan die tijd verminderd worden tot enkele weken). Er mag ook geen enkele aanwijzing zijn voor intraveneus druggebruik, of bloedtransfusie in een endemisch gebied (dus waar de kans groter is dat bloedgevers besmet zijn zonder dat ze reeds positief bevonden worden in testen). Dit dient om uit te sluiten dat het slachtoffer door iemand anders is besmet.

De kans op besmetting is erg afhankelijk van de hoeveelheid virus dat aanwezig is in het sperma van de verdachte (hoewel er natuurlijk niet alleen mannelijke daders zijn, maar deze wel de grote meerderheid van de verdachten uitmaken), als de verdachte in behandeling is en deze behandeling succesvol genoemd kan worden volgens de huidige richtlijnen (met andere woorden er kan geen virus worden gedetecteerd in het bloed), dan is de kans op overdracht op het slachtoffer zo goed als onbestaande. Dus als de verdachte succesvol in behandeling is op het moment van de feiten, zal het zeer moeilijk zijn om te bewijzen dat hij de bron van besmetting was.

In het gerechtelijk arrondissement Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, loopt hierrond een pilootproject, waarbij het ARC-UZ Gent een contactpersoon van het parket van Gent contacteert indien het aangewezen lijkt om de vermoedelijke dader te laten testen op hiv en andere seksueel overdraagbare aandoeningen. Deze contactpersoon geeft dit door aan de bevoegde parketmagistraat (titularis) of aan de onderzoeksrechter (indien de vermoedelijke dader gearresteerd is) die met het onderzoek bezig is. Deze maakt een kantschrift dat de politie verzoekt aan de vermoedelijke dader te vragen om zich vrijwillig te laten testen in het ARC-UZ Gent. Het zich al dan niet laten testen heeft geen enkele invloed op de rechtsgang en de informatie hierover komt niet in het gerechtelijk dossier. De artsen en de parketmagistraten communiceren niet over de test en zijn allebei gebonden aan hun beroepsgeheim. Dit project loopt over het algemeen zeer goed en zou in de toekomst algemeen kunnen worden, zeker als er een gepast juridisch kader komt, wat de bedoeling is van indieners.

a contaminé qui. Celui qui a été contaminé en dernier lieu ne peut en effet être à l'origine de l'infection de l'autre personne.

En outre, si la victime est séronégative au VIH au moment des faits, il faut prouver qu'elle n'a présenté aucun comportement à risque jusqu'à trois mois avant les faits. La victime doit donc communiquer le nom de chaque partenaire sexuel qu'elle a connu au cours de cette période et tous ces partenaires doivent également être déclarés séronégatifs au VIH jusqu'à trois mois après le comportement à risque présumé (ces partenaires doivent donc être testés au plus tôt trois mois après le contact sexuel avec la victime, cette période de trois mois étant à chaque fois pertinente pour la fenêtre sérologique de la contamination; en cas d'utilisation d'une charge virale en tant que test, cette période peut être ramenée à quelques semaines). De même, il ne peut y avoir aucun indice d'injection intraveineuse de drogues, ou de transfusion sanguine dans une région endémique (où il y a plus de risque que les donneurs de sang soient contaminés sans avoir déjà été déclarés positifs). Cela sert à exclure la possibilité que la victime ait été contaminée par une autre personne.

Le risque de contamination est très dépendant de la quantité de virus présente dans le sperme du suspect (même si tous les auteurs ne sont naturellement pas des hommes, la grande majorité des suspects sont néanmoins de sexe masculin); si le suspect est en traitement et que ce traitement est couronné de succès, selon les directives actuelles (en d'autres mots, si aucun virus ne peut être détecté dans le sang) le risque de transmission à la victime est quasi inexistant. Si le suspect subit un traitement couronné de succès au moment des faits, il sera donc très difficile de prouver qu'il est à l'origine de la contamination.

Un projet pilote est en cours à ce sujet dans l'arrondissement judiciaire de Flandre orientale, section de Gand. Dans ce cadre, l'ARC-UZ Gent contacte un correspondant au Parquet de Gand lorsqu'il lui semble opportun de soumettre l'auteur présumé à un test de dépistage du VIH et d'autres maladies sexuellement transmissibles. Ce correspondant transmet cette information au magistrat du parquet compétent (titulaire) ou au juge d'instruction chargé de l'enquête (si l'auteur présumé a été arrêté). Celui-ci établit une apostille par laquelle il invite la police à demander à l'auteur présumé de se soumettre volontairement à un test à l'ARC-UZ Gent. Le fait qu'il s'y soumette ou non n'a aucune incidence sur la procédure et cette information n'est pas mentionnée dans le dossier judiciaire. Les médecins et les magistrats du parquet ne communiquent pas à propos de ce test et sont tenus par le secret professionnel. De façon générale, ce projet se déroule très bien. Il pourrait être généralisé ultérieurement, certainement si un cadre juridique adapté est créé à cette fin, ce que souhaitent les auteurs.

De vraag aan de vermoedelijke dader om zich vrijwillig te laten testen wordt gelegitimeerd door de plicht om de schade voor het slachtoffer te beperken. Dit past binnen het kader van normen en waarden van het openbaar ministerie. Het optreden van het openbaar ministerie is immers gericht op de bescherming van het algemeen belang, van de openbare orde en van de rechtzoekenden, die de wet om hun kwetsbare positie extra beschermt. Voor de rechtzoekenden wil het openbaar ministerie garant staan voor een kwaliteitsvolle gemeenschapsgerichte dienstverlening.

Voorts wordt verduidelijkt dat een afname van wangslijmvlies onder dwang enkel kan bij de verdachte. Voor de formulering van deze bepaling wordt gekeken naar artikel 5ter van de wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatieprocedure via DNA-analyse in strafzaken. Voor de derde, waarvan sprake in artikel 28*decies*, § 1, geldt het principe van de vrijwilligheid ten volle. Hij kan onder geen beding onder dwang gezet worden aangezien hij in principe niet opzettelijk deelnam aan het misdrijf.

Wij wensen ook de regels te wijzigen van de mededeling van het verslag door de deskundige die het onderzoek uitvoerde. Er wordt enkel bepaald dat de procureur twee exemplaren krijgt van het verslag, onder gesloten envelop, waardoor hij niet de inhoud van het verslag te zien krijgt. Hij heeft deze exemplaren echter wel nodig om dit ter kennis te kunnen brengen van de behandelende arts en, wanneer deze dat wenst, van de verdachte. Er wordt geen kennisgeving aan het slachtoffer bepaald omdat deze wet de fysieke en psychische schade van het slachtoffer zoveel mogelijk wil beperken, doordat de PEP-medicatie kan worden stopgezet, in samenspraak met de behandelende arts. Om te komen tot dat besluit moet de behandelende arts enkel kennis krijgen van het verslag van de deskundige.

Het is niet de bedoeling van deze wet om een incriminatie toe te voegen of een verzwarende omstandigheid in het leven te roepen. Voor de verdachte moet er dan ook geen mogelijkheid zijn om een tegenonderzoek te laten uitvoeren en er hoeft ook geen tegensprekelijke procedure te zijn.

Indieners bepalen eveneens wat er moet gebeuren met de afgenomen stalen: deze zullen worden vernietigd, uiterlijk een week nadat de deskundige het verslag heeft bezorgd aan de procureur. Aangezien deze wet geen strafrechtelijke gevolgen heeft, is het niet nuttig om het materiaal te bewaren voor – bijvoorbeeld – een gerechtelijk onderzoek.

Tenslotte worden ook de bepalingen die voorzien in een nieuw onderzoek na een periode van drie tot zes maanden, uit het voorstel gehaald. Uit informatie hierover van medische

La demande adressée à l'auteur présumé de se soumettre volontairement à un test est justifiée par l'obligation de limiter les dommages subis par la victime. Elle s'inscrit dans le cadre des normes et des valeurs du ministère public. En effet, l'intervention du ministère public vise à protéger l'intérêt général, l'ordre public et les justiciables, à qui la loi accorde une protection supplémentaire en raison de leur vulnérabilité. Pour les justiciables, le ministère public entend être le garant d'un service de qualité orienté vers la communauté.

Il est par ailleurs précisé que le frottis buccal sous la contrainte n'est permis que pour les suspects. Pour la formulation de cette disposition, nous nous inspirons de la loi du 22 mars 1999 relative à la procédure d'identification par analyse ADN en matière pénale. Le principe du caractère volontaire s'applique pleinement au tiers mentionné à l'article 28*decies*, § 1er. Il ne peut être contraint sous aucun prétexte étant donné qu'il n'a, en principe, pas participé délibérément à l'infraction.

Nous souhaitons également modifier les règles applicables à la communication du rapport par l'expert qui a exécuté l'enquête. Il est seulement disposé que le procureur reçoit deux exemplaires du rapport sous pli fermé, ce qui l'empêche de prendre connaissance du contenu dudit rapport. Il a cependant besoin de ces exemplaires pour pouvoir les communiquer au médecin traitant et au suspect s'il le souhaite. Il n'est pas prévu de communiquer ce rapport à la victime car les présentes dispositions entendent limiter autant que possible les dommages physiques et psychiques de la victime en mettant fin à la médication PPE en concertation avec le médecin traitant. Pour prendre cette décision, le médecin traitant ne doit prendre connaissance que du rapport de l'expert.

La loi proposée n'a pas pour objectif d'ajouter une incrimination ou de créer une circonstance aggravante. Le suspect ne doit dès lors pas avoir la possibilité de faire réaliser une contre-expertise et une procédure contradictoire n'est pas non plus nécessaire.

Nous prévoyons également le sort qui doit être réservé aux échantillons prélevés: ceux-ci seront détruits, au plus tard une semaine après que l'expert a transmis son rapport au procureur. Étant donné que la loi proposée n'a pas de conséquences pénales, il n'est pas utile de conserver le matériel aux fins – par exemple – d'une instruction judiciaire.

Enfin, les dispositions qui prévoient un nouveau test de dépistage après un délai de trois à six mois sont également retirées de la proposition. Les informations fournies pas des

deskundigen blijkt dat dergelijke nieuwe test beter kan worden uitgevoerd op het slachtoffer zelf. Met een test zes weken na de feiten, kan men 99 % van de seropositieven detecteren. Het is dus niet nodig om de verdachte opnieuw op te sporen, te laten instemmen of onder dwang te testen. Het gaat sneller en is zekerder voor het slachtoffer wanneer het zich vrijwillig zelf opnieuw laat testen.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Sophie DE WIT (N-VA)
Denis DUCARME (MR)
Sonja BECQ (CD&V)
Philippe GOFFIN (MR)
Gilles FORET (MR)

experts médicaux à ce sujet montrent qu'il serait préférable d'effectuer ce nouveau test sur la victime elle-même. En effectuant un test six semaines après les faits, on peut dépister 99 % des séropositifs. Il n'est donc pas nécessaire de rechercher à nouveau le suspect, d'obtenir son consentement ou de le soumettre à un test de dépistage sous la contrainte. La procédure sera plus rapide et plus sûre pour la victime si elle se prête elle-même de son plein gré à un test de dépistage.

Nr. 2 VAN MEVROUW **VAN CAUTER c.s.**

Art. 3

Dit artikel doen vervallen.

VERANTWOORDING

Artikel 3 van het wetsvoorstel (verkeerdelijk genummerd als artikel 4) vervalt omdat het niet onze bedoeling is om de onderzoeksrechter te gebruiken als beroepsinstantie wanneer de procureur des Konings het verzoek zou weigeren. Als wetgever zijn wij ervan overtuigd dat deze magistraten zich ten volle bewust zijn van hun verantwoordelijkheid terzake en dat zij dus in eer en geweten een beslissing zullen nemen.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Sophie DE WIT (N-VA)
Denis DUCARME (MR)
Sonja BECQ (CD&V)
Philippe GOFFIN (MR)
Gilles FORET (MR)

N° 2 DE MME **VAN CAUTER ET CONSORTS**

Art. 3

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

L'article 3 de la proposition de loi (numéroté par erreur article 4) est supprimé parce que nous n'avons pas l'intention d'utiliser le juge d'instruction comme instance de recours au cas où le procureur du Roi refuserait la demande. En tant que législateur, nous sommes convaincus que ces magistrats sont pleinement conscients de leur responsabilité en la matière et qu'ils prendront donc leur décision en âme et conscience.

Nr. 3 VAN MEVROUW VAN CAUTER
(subamendement op amendement nr. 1)

Art. 28terdecies (*nieuw*)

In afdeling 1ter, een artikel 28terdecies invoegen, luidend als volgt:

“Art. 28terdecies. De bepalingen van deze afdeling, uitgezonderd artikel 28decies, § 2, laatste zin, zijn van overeenkomstige toepassing op de onderzoeksrechter ingeval een gerechtelijk onderzoek is ingesteld.”.

VERANTWOORDING

De artikelen van de nieuwe afdeling 1ter regelen allen hoe het onderzoek naar de mogelijkheid van een ernstige besmettelijke ziekte bij een strafbaar feit moet worden aangepakt door de procureur des konings. In een gerechtelijk onderzoek moet de onderzoeksrechter kunnen optreden. Daarom voegen we dit nieuwe artikel in. De uitzondering die wordt gemaakt slaat op de zin “Het bevel kan slechts worden gegeven na schriftelijke machtiging van de onderzoeksrechter op vordering van de procureur des konings”.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)

N° 3 DE MME VAN CAUTER
(sous-amendement à l'amendement n° 1)

Art. 28terdecies (*nouveau*)

Dans la section 1^{re}ter, insérer un article 28terdecies, rédigé comme suit:

“Art. 28terdecies. Les dispositions de la présente section, à l'exception de l'article 28decies, § 2, dernière phrase, sont applicables par analogie au juge d'instruction lorsqu'une instruction a été ouverte.”.

JUSTIFICATION

Tous les articles de la nouvelle section 1^{re}ter règlent la procédure que doit suivre le procureur du Roi lors de l'analyse de la possibilité de transmission d'une maladie contagieuse grave lors d'une agression. Nous insérons ce nouvel article dès lors que le juge d'instruction doit pouvoir intervenir dans une instruction judiciaire. L'exception qui est prévue porte sur la phrase: “L'ordre ne peut être donné qu'après autorisation écrite du juge d'instruction sur réquisition du procureur du Roi.”.

Nr. 4 VAN MEVROUW **VAN CAUTER**
(subamendement op amendement nr. 1)

Art. 2

In het voorgestelde artikel 28^{undecies}, § 4, worden de woorden “§ 1 of § 2” vervangen door de woorden “§ 1, § 2 of § 5.”.

VERANTWOORDING

Dit is een technische wijziging.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)

N° 4 DE MME **VAN CAUTER**
(sous-amendement à l'amendement n° 1)

Art. 2

Dans l'article 28^{undecies}, § 4, proposé, remplacer les mots “§ 1er ou § 2” par les mots “§ 1er, § 2 ou § 5.”.

JUSTIFICATION

Il s'agit d'une modification technique.

Nr. 5 VAN MEVROUW VAN CAUTER c.s.

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 2. In het tweede boek, titel IV, van het Wetboek van Strafvordering wordt een hoofdstuk IX ingevoegd dat de volgende vier artikelen bevat, luidende:

“Hoofdstuk IX. Onderzoek naar de mogelijkheid van overbrenging van een ernstige besmettelijke ziekte bij gelegenheid van een strafbaar feit.

“Art. 524quater. § 1. In geval van een misdrijf waarbij uit ernstige aanwijzingen blijkt dat besmetting van een slachtoffer met een bij koninklijk besluit aangewezen ernstige ziekte kan hebben plaatsgevonden, kan de procureur des Konings aan de verdachte verzoeken bloed af te staan ten behoeve van een onderzoek dat tot doel heeft vast te stellen of hij drager is van een dergelijke ziekte. De procureur des Konings kan dit verzoek tevens richten aan een ander dan de verdachte, indien uit zodanige aanwijzingen blijkt dat besmetting ten aanzien van een slachtoffer kan hebben plaatsgevonden aan de hand van bloed van die derde. De verdachte en de derde tot wie de procureur des Konings zich heeft gericht, kunnen van hun instemming met het verzoek om mee te werken aan het afnemen van bloed alleen schriftelijk doen blijken.

§ 2. Indien de verdachte aan wie het verzoek is gericht, instemming weigert, kan de procureur des Konings in het belang van het slachtoffer bevelen dat van hem een hoeveelheid wangslijmvlies wordt afgenomen ten behoeve van een onderzoek als bedoeld in § 1. Het bevel kan slechts worden gegeven na schriftelijke machtiging van de onderzoeksrechter op vordering van de procureur des Konings.

§ 3. Het onderzoek, bedoeld in § 1, wordt uitgevoerd door afname van een hoeveelheid bloed door een arts, tenzij aannemelijk is dat afname van bloed om bijzondere geneeskundige redenen onwenselijk is. In dat geval kan worden overgegaan tot de afname van

N° 5 DE MME VAN CAUTER ET CONSORTS

Art. 2

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 2. Dans le livre 2, titre IV, du Code d’instruction criminelle, il est inséré un chapitre IX, contenant les quatre articles suivants, intitulé:

“Chapitre IX. De l’analyse de la possibilité de transmission d’une maladie contagieuse grave lors de la commission d’une infraction

“Art. 524quater. § 1er. Lorsqu’une personne a été victime d’une infraction et que des indices sérieux montrent qu’elle pourrait avoir été contaminée par une maladie grave déterminée par arrêté royal, le procureur du Roi peut demander au suspect de se soumettre à un prélèvement de sang aux fins d’une analyse ayant pour but de déterminer s’il est porteur d’une telle maladie. Le procureur du Roi peut également adresser cette demande à un tiers autre que le suspect si pareils indices montrent que la victime peut avoir été contaminée par le sang de ce tiers. Le suspect et le tiers auxquels le procureur du Roi s’est adressé peuvent manifester leur consentement à la demande de se soumettre à un prélèvement de sang uniquement par écrit.

§ 2. Si le suspect à qui la demande est adressée, refuse son consentement, le procureur du Roi peut, dans l’intérêt de la victime, lui ordonner de se soumettre à un frottis buccal aux fins d’une analyse telle que visée au § 1er. L’ordre ne peut être donné qu’après autorisation écrite du juge d’instruction sur réquisition du procureur du Roi.

§ 3. L’analyse visée au § 1er est effectuée par le prélèvement, par un médecin, d’un échantillon sanguin, sauf si le prélèvement sanguin s’avère contre-indiqué pour des raisons médicales particulières. Dans ce cas, il peut être procédé à un frottis buccal soit avec la

een hoeveelheid wangslijmvlies, hetzij met vrijwillige medewerking van de betrokkene, hetzij op de wijze bepaald in §2.

§ 4. Door een arts wordt zoveel bloed of een hoeveelheid wangslijmvlies afgenomen als voor het onderzoek, bedoeld in § 1 of 2, noodzakelijk is. Indien de maatregel, bedoeld in §2 onder fysieke dwang moet worden uitgevoerd, wordt die dwang uitgeoefend door politieambtenaren onder het bevel van een officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings.

§ 5. De procureur des Konings kan opdracht geven op bloed dat is aangetroffen ter zake van een misdrijf als bedoeld in § 1, een onderzoek als bedoeld in § 1 te verrichten.

Art. 524quinquies. § 1. Het onderzoek, bedoeld in artikel 524quater, § 1, § 2 en § 5, wordt door de procureur des Konings opgedragen aan een deskundige, verbonden aan een laboratorium, dat op grond van een koninklijk besluit is aangewezen. De deskundige bezorgt zo spoedig mogelijk een exemplaar van zijn verslag aan de behandelende arts van het slachtoffer en een exemplaar aan de behandelende arts van de verdachte, als deze laatste daar binnen de drie maanden na het uitvoeren van de test om verzoekt.

§ 2. De deskundige meldt aan de procureur des Konings dat het verslag werd doorgestuurd.

§ 3. De deskundige vernietigt ten laatste één week na het doorsturen van de twee exemplaren van het verslag het afgenomen bloedstaal of de afgenomen hoeveelheid wangslijmvlies.

§ 4. De resultaten van het onderzoek maken enkel deel uit van het medisch dossier, zij worden beschouwd als gegevens die betrekking hebben op derden in de zin van artikel 9 van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt. De resultaten van het onderzoek maken geen deel uit van het strafdossier en hebben geen gevolg voor het verdere verloop van het opsporings- of gerechtelijk onderzoek, indien dit

collaboration volontaire de l'intéressé soit de la manière prévue au § 2.

§ 4. Le médecin prélève la quantité de sang ou effectue un frottis buccal nécessaire pour l'analyse visée au § 1er ou 2. Si la mesure, visée au § 2, doit être exécutée sous la contrainte physique, celle-ci est exercée par des fonctionnaires de police sous l'ordre d'un officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi.

§ 5. Le procureur du Roi peut ordonner qu'une analyse telle que visée au § 1er soit effectuée sur du sang découvert à l'occasion d'une infraction visée au § 1er.

Art. 524quinquies. § 1er. L'analyse visée à l'article 524quater, § 1er, 2 et 5, est confiée par le procureur du Roi à un expert attaché à un laboratoire désigné sur la base d'un arrêté royal. L'expert transmet dans les meilleurs délais un exemplaire de son rapport au médecin traitant de la victime et un exemplaire au médecin traitant du suspect si celui-ci en fait la demande dans les trois mois de l'analyse.

§ 2. L'expert informe le procureur du Roi de la transmission du rapport.

§ 3. L'expert détruit l'échantillon de sang prélevé ou le frottis buccal au plus tard une semaine après la communication des deux exemplaires du rapport

§ 4. Les résultats de l'analyse font uniquement partie du dossier médical et sont considérés comme des données concernant des tiers au sens de l'article 9 de la loi du 22 août 2002 relative aux droits du patient. Les résultats de l'analyse ne font pas partie du dossier pénal et n'ont pas d'incidence sur le déroulement ultérieur de l'information ou de l'instruction, si celle-ci est ouverte. Dans son apostille, le procureur du Roi indique que

wordt ingesteld. In zijn kantschrift vermeldt de procureur de Konings dat het onderzoek bedoeld in artikel 524quater, §1, § 2 of §5 werd gevraagd en desgevallend uitgevoerd.

Art. 524sexies. § 1. Het slachtoffer van een misdrijf als bedoeld in artikel 524quater, § 1, kan de procureur des Konings verzoeken het onderzoek bedoeld in artikel 524quater, § 1 te vragen.

§ 2. De procureur des Konings doet mededeling van zijn gemotiveerde beslissing op het verzoek binnen vierentwintig uur nadat hij het verzoek heeft ontvangen.

Art. 524septies. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn, met uitzondering van art. 524quater, §2, laatste zin, van overeenkomstige toepassing op de onderzoeksrechter ingeval een gerechtelijk onderzoek wordt ingesteld.”.

VERANTWOORDING

Na overleg met experts terzake blijkt dat naast een bloed-analyse, de afname van een hoeveelheid wangslijmvlies de meest efficiënte manier van testen op een aantal besmettelijke ziektes is. Daarom wordt de term “celmateriaal” vervangen door deze woorden. Bovendien brengt deze terminologie deze wet ook meer in overeenstemming met de DNA-wetgeving waar ook een gedwongen afname van een hoeveelheid wangslijmvlies voorzien wordt. Ook wetenschappelijk gezien is het beter de benaming “celmateriaal” te vermijden: het HIV-virus wordt aangetoond in het bloedplasma na verwijdering van de cellen, de benaming celmateriaal is voor laboratorium technici wellicht misleidend. Dit vermijdt eveneens bezorgdheid als zou het celmateriaal van de verdachte of het slachtoffer getest worden, het virus zelf heeft immers geen cellen, en de discussie over genetische testen van de mens ligt heel gevoelig.

Daarnaast wordt de bijstand van een advocaat voor de persoon die gevraagd wordt in te stemmen met een bloedafname uit het artikel gehaald. Oorspronkelijk was voorzien dat de vermoedelijke dader tijdens de test zou worden bijgestaan door een advocaat. Omdat er nu in onderhavige wet geen strafrechtelijke consequenties meer verbonden zijn aan het resultaat van de test is dit overbodig geworden. De testresultaten zullen enkel bijgehouden worden in het medisch dossier, er is geen terugkoppeling naar het gerechtelijk onderzoek. Men kan weliswaar ten allen tijde mondeling of schriftelijk inzage

l'analyse visée à l'article 524quater, § 1er, 2 ou 5 a été demandée et, le cas échéant, effectuée.

Art. 524sexies. § 1er. La victime de l'infraction visée à l'article 524quater, § 1er, peut demander au procureur du Roi d'ordonner l'analyse visée à l'article 524quater, § 1er.

§ 2. Le procureur du Roi communique sa décision motivée relative à la demande dans les vingt-quatre heures de la réception de celle-ci.

Art. 524septies. Les dispositions du présent chapitre, à l'exception de l'article 524quater, § 2, dernière phrase, s'appliquent par analogie au juge d'instruction au cas où une instruction est ouverte.”.

JUSTIFICATION

Il est ressorti de la concertation menée avec les experts qu'à côté de l'analyse sanguine, la réalisation d'un frottis buccal est la méthode la plus efficace de déceler la présence d'un certain nombre de maladies contagieuses. C'est pour ce motif que les termes “matériel cellulaire” sont remplacés par ces mots. Cette adaptation terminologique permet par ailleurs de mieux harmoniser cette loi avec la législation relative à l'ADN, qui prévoit, elle aussi, un frottis buccal obligatoire. D'un point de vue scientifique également, il est préférable d'éviter les termes “matériel cellulaire”: le VIH est décelé dans le plasma sanguin après l'élimination des cellules. L'appellation “matériel cellulaire” peut être trompeuse pour les techniciens de laboratoire. L'adaptation proposée permet par ailleurs de répondre à la crainte de voir analyser le matériel cellulaire du suspect ou de la victime. En effet, le virus lui-même ne possède pas de cellules, et la réalisation de tests génétiques sur l'être humain est un sujet très sensible.

Par ailleurs, la possibilité pour la personne qui est priée de consentir à un prélèvement sanguin de se faire assister par un avocat est supprimée. Initialement, il était prévu que l'auteur présumé serait assisté par un avocat pendant l'analyse. Dès lors que la loi proposée n'assortit plus le résultat de l'analyse de conséquences pénales, cette assistance est devenue superflue. Les résultats de l'analyse seront uniquement conservés dans le dossier médical sans retour à l'enquête judiciaire. Une demande de consultation de son dossier médical peut toutefois de tout temps être formulée par voie orale

vragen in zijn medisch dossier. De arts heeft dan 15 dagen tijd om het dossier voor te leggen. De persoonlijke notities van een beroepsbeoefenaar en gegevens die betrekking hebben op derden zijn van het recht op inzage uitgesloten. Aangezien de testresultaten van de test op een verdachte of een derde per definitie “gegevens die betrekking hebben op derden” zijn, zullen deze dan ook niet ter inzage zijn.

Deze testresultaten zijn enkel curatief bedoeld en horen dan ook enkel thuis in het medische dossier. Ze zijn uitsluitend dienstig voor medische handelingen. De resultaten van deze test worden niet meegenomen in het verdere strafproces. Deze gegevens kunnen dan ook niet gebruikt worden in de verdere bewijsvoering, de incriminatie, de straftoemeting noch naar aanleiding van de burgerrechtelijke afhandeling.

Genetische testen van het virus kunnen, in de huidige stand van wetenschap nooit op zichzelf bewijzen dat een persoon een andere heeft besmet. Een bewijs van besmetting vereist immers eveneens een bewijs dat de verdachte vroeger HIV positief was dan het slachtoffer. Er is dus een test nodig waarbij kan bewezen worden dat het slachtoffer niet besmet was voor de feiten, bv door een negatieve HIV test binnen de eerste dagen na de feiten. Tevens moet kunnen bewezen worden dat de verdachte besmet was ten laatste 3 maanden voor de feiten. Dit om uit te sluiten dat beiden zich in de vensterperiode van besmetting bevinden (die vensterperiode is afhankelijk van de gebruikte test, in het proefproject wordt een 4de generatietest gebruikt). Dit dient om twijfel uit te sluiten over wie wie heeft besmet. Degene die laatst werd besmet kan immers niet de oorsprong zijn van de infectie van de andere persoon.

Bovendien moet kunnen bewezen worden dat het slachtoffer, indien HIV negatief op het moment van de feiten, geen enkel ander risicogedrag vertoonde tot 3 maanden voor de feiten. Het slachtoffer moet dus de namen van elke seksuele partner in die periode vrijgeven, en al die partners moeten ook HIV negatief bevonden worden, en dit tot 3 maanden na het vermeende risicogedrag (dus die partners moeten getest worden ten vroegste 3 maanden na het tijdstip van seksueel contact met het slachtoffer, die 3 maanden zijn telkens relevant voor de vensterperiode van besmetting, als een virale lading als test wordt gebruikt kan die tijd verminderd worden tot enkele weken). Er mag ook geen enkele aanwijzing zijn voor intraveneus druggebruik, of bloedtransfusie in een endemisch gebied (dus waar de kans groter is dat bloedgevers besmet zijn zonder dat ze reeds positief bevonden worden in testen). Dit dient om uit te sluiten dat het slachtoffer door iemand anders is besmet.

ou écrite. Le médecin dispose alors d'un délai de 15 jours pour présenter le dossier. Les annotations personnelles d'un praticien professionnel et les données concernant des tiers n'entrent pas dans le cadre de ce droit de consultation. Les résultats de l'analyse effectuée sur un suspect ou sur un tiers étant par définition des “données concernant des tiers”, ceux-ci ne pourront être consultés.

À visée uniquement curative, les résultats de cette analyse ne doivent dès lors figurer que dans le dossier médical. Ils servent seulement aux actes médicaux. Les résultats de cette analyse n'interviennent plus dans le procès pénal ultérieur. Ces données ne peuvent dès lors pas être utilisées dans le cadre de la preuve, de l'incrimination, de la fixation de la peine ni à l'occasion d'un traitement au civil.

En tant que tels, les tests génétiques du virus ne peuvent en effet jamais prouver, dans l'état actuel de la science qu'une personne en a contaminé une autre. Une preuve de contamination impose en effet qu'il soit également prouvé que le suspect était séropositif au VIH avant la victime. Il s'agit donc de prouver également par une analyse que la victime n'était pas contaminée avant les faits, par exemple par un test négatif au VIH réalisé dans les premiers jours suivant les faits. Il s'agit en outre de prouver que le suspect était contaminé au plus tard trois mois avant les faits. Et ce, pour exclure que les deux personnes se situent dans la fenêtre sérologique de la contamination (cette fenêtre sérologique est fonction du test utilisé, le projet-pilote utilise un test de la quatrième génération). L'objectif est de lever tout doute au sujet de qui a contaminé qui. Celui qui a été contaminé en dernier lieu ne peut en effet être à l'origine de l'infection de l'autre personne.

En outre, si la victime est séronégative au VIH au moment des faits, il faut prouver qu'elle n'a présenté aucun comportement à risque jusqu'à trois mois avant les faits. La victime doit donc communiquer le nom de chaque partenaire sexuel qu'elle a connu au cours de cette période et tous ces partenaires doivent également être déclarés séronégatifs au VIH jusqu'à trois mois après le comportement à risque présumé (ces partenaires doivent donc être testés au plus tôt trois mois après le contact sexuel avec la victime, cette période de trois mois étant à chaque fois pertinente pour la fenêtre sérologique de la contamination; en cas d'utilisation d'une charge virale en tant que test, cette période peut être ramenée à quelques semaines). De même, il ne peut y avoir aucun indice d'injection intraveineuse de drogues, ou de transfusion sanguine dans une région endémique (où il y a plus de risque que les donneurs de sang soient contaminés sans avoir déjà été déclarés positifs). Cela sert à exclure la possibilité que la victime ait été contaminée par une autre personne.

De kans op besmetting is erg afhankelijk van de hoeveelheid virus dat aanwezig is in het sperma van de verdachte (hoewel er natuurlijk niet alleen mannelijke daders zijn, maar deze wel de grote meerderheid van de verdachten uitmaken), als de verdachte in behandeling is en deze behandeling succesvol genoemd kan worden volgens de huidige richtlijnen (m.a.w. er kan geen virus gedetecteerd worden in het bloed), dan is de kans op overdracht op het slachtoffer zo goed als onbestaande. Dus als de verdachte succesvol in behandeling is op het moment van de feiten, zal het zeer moeilijk zijn te bewijzen dat hij de bron van besmetting was.

In het gerechtelijk arrondissement Oost-Vlaanderen, afdeling Gent loopt hierrond een pilootproject, waarbij het ARC-UZ Gent een contactpersoon van het Parket van Gent contacteert indien het aangewezen lijkt om de vermoedelijke dader te laten testen op HIV en andere seksueel overdraagbare aandoeningen. Deze contactpersoon geeft dit door aan de bevoegde parketmagistraat (titularis) of aan de onderzoeksrechter (indien de vermoedelijke dader gearresteerd is) die met het onderzoek belast is. Deze maakt een kantschrift waarbij de politie verzocht wordt aan de vermoedelijke dader te vragen om zich vrijwillig in het ARC UZ Gent te laten testen. Het zich al dan niet laten testen heeft geen enkele invloed op de rechtsgang en informatie erover wordt niet opgenomen in het gerechtelijk dossier. De artsen en de parketmagistraten communiceren niet over de test en zijn allebei gebonden aan hun beroepsgeheim. Dit project loopt over het algemeen zeer goed en zou in de toekomst kunnen veralgemeend worden, zeker als voorzien wordt in een gepast juridisch kader, zoals de bedoeling is van indieners.

Het vragen aan de vermoedelijke dader om zich vrijwillig te laten testen wordt gelegitimeerd door de plicht om de schade voor het slachtoffer te beperken. Dit past binnen het kader van normen en waarden van het openbaar ministerie. Het optreden van het Openbaar Ministerie is immers gericht op de bescherming van het algemeen belang, van de openbare orde en van de rechtzoekenden, die de wet om hun kwetsbare positie extra beschermt. Voor de rechtzoekenden wil het openbaar ministerie garant staan voor een kwaliteitsvolle gemeenschapsgerichte dienstverlening.

Voorts wordt verduidelijkt dat een afname onder dwang van wangslimvlies enkel kan bij de verdachte. Voor de formulering van deze bepaling wordt gekeken naar art. 5ter van de wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatieprocedure via DNA-analyse in strafzaken en naar art. 90*undecies* Sv.. Voor de derde waarvan sprake is in art. 524*quater*, § 1, geldt het principe van de vrijwilligheid ten volle. Hij kan onder geen

Le risque de contamination est très dépendant de la quantité de virus présente dans le sperme du suspect (bien que les auteurs ne soient pas tous de sexe masculin, ils constituent néanmoins la majorité); si le suspect est en traitement et que ce traitement est couronné de succès, selon les directives actuelles (en d'autres mots, si aucun virus ne peut être détecté dans le sang) le risque de transmission à la victime est quasi inexistant. Si le suspect subit un traitement couronné de succès au moment des faits, il sera donc très difficile de prouver qu'il est à l'origine de la contamination.

Un projet pilote est en cours à ce sujet dans l'arrondissement judiciaire de Flandre orientale, section de Gand. Dans ce cadre, l'ARC-UZ Gent contacte un correspondant au Parquet de Gand lorsqu'il lui semble opportun de soumettre l'auteur présumé à un test de dépistage du VIH et d'autres maladies sexuellement transmissibles. Ce correspondant transmet cette information au magistrat du parquet compétent (titulaire) ou au juge d'instruction chargé de l'enquête (si l'auteur présumé a été arrêté). Celui-ci établit une apostille par laquelle il invite la police à demander à l'auteur présumé de se soumettre volontairement à un test à l'ARC-UZ Gent. Le fait qu'il s'y soumette ou non n'a aucune incidence sur la procédure et cette information n'est pas mentionnée dans le dossier judiciaire. Les médecins et les magistrats du parquet ne communiquent pas à propos de ce test et sont tenus par le secret professionnel. De façon générale, ce projet se déroule très bien. Il pourrait être généralisé ultérieurement, certainement si un cadre juridique adapté est créé à cette fin, comme nous le souhaitons.

La demande adressée à l'auteur présumé de se soumettre volontairement à une analyse est justifiée par l'obligation de limiter les dommages subis par la victime. Elle s'inscrit dans le cadre des normes et des valeurs du ministère public. En effet, l'intervention du ministère public vise à protéger l'intérêt général, l'ordre public et les justiciables, à qui la loi accorde une protection supplémentaire en raison de leur vulnérabilité. Pour les justiciables, le ministère public entend être le garant d'un service de qualité orienté vers la communauté.

Il est par ailleurs précisé que le frottis buccal sous la contrainte n'est permis que pour les suspects. Pour la formulation de cette disposition, nous nous inspirons de l'article 5ter de la loi du 22 mars 1999 relative à la procédure d'identification par analyse ADN en matière pénale et de l'article 99*undecies* du Code d'instruction criminelle. Le principe du caractère volontaire s'applique pleinement au tiers mentionné

beding onder dwang gezet worden aangezien hij in principe niet opzettelijk deelnam aan het misdrijf.

Indieners voorzien ook een wijziging in de regels inzake de door de deskundige die het onderzoek uitvoerde mededeling van het verslag. Er wordt voorzien dat één exemplaar ter kennis wordt gebracht van de behandelende arts van het slachtoffer en één exemplaar aan de behandelende arts van de verdachte indien de verdachte dat wenst (hij heeft immers – zoals ook tijdens de hoorzittingen werd benadrukt – het recht op niet weten). Er wordt bepaald dat het verzoek van de verdachte binnen de 3 maand na het uitvoeren van de test moet plaatsvinden. Dit is een redelijke termijn en voorkomt dat het laboratorium ten eeuwigden alle testresultaten zou moeten bijhouden. Dit zou een te grote kost met zich meebrengen. Er wordt geen kennisgeving aan het slachtoffer voorzien omdat in deze wet beoogd wordt om de fysieke en psychische schade van het slachtoffer zoveel mogelijk te beperken doordat in samenspraak met de behandelende arts de PEP-medicatie kan stopgezet worden. Om tot dat besluit te komen, volstaat het dat de behandelende arts kennis krijgt van het verslag van de deskundige. De deskundige meldt via de snelst mogelijke weg aan de procureur des Konings dat het verslag werd doorgestuurd.

Gezien het feit dat het niet de bedoeling is met onderhavige wet een incriminatie toe te voegen of een verzwarende omstandigheid in het leven te roepen, moet niet voorzien worden in de mogelijkheid voor de verdachte een tegenonderzoek te laten uitvoeren. Er hoeft geen sprake te zijn van een tegensprekelijke procedure.

Indieners schrijven ook in wat er met de afgenomen stalen moet gebeuren. Er wordt voorzien dat deze uiterlijk een week nadat de deskundige het verslag bezorgd heeft, deze stalen vernietigd worden. Aangezien deze wet geen strafrechtelijke consequenties heeft, is het niet nuttig dat het materiaal zou bewaard blijven in het kader van – bijvoorbeeld – een gerechtelijk onderzoek.

De voorgaande artikelen regelen allen hoe het onderzoek naar de mogelijkheid van een ernstige besmettelijke ziekte bij gelegenheid van een strafbaar feit moet aangepakt worden door de procureur des Konings. In het kader van een gerechtelijk onderzoek, is het de onderzoeksrechter die moet kunnen optreden. Daarom wordt een nieuwe artikel ingevoegd. De uitzondering die gemaakt wordt, slaat op de zin “Het bevel kan slechts worden gegeven na schriftelijke machtiging van de onderzoeksrechter op vordering van de procureur des Konings”.

à l'article 524^{quater}, § 1er. Il ne peut être contraint sous aucun prétexte étant donné qu'il n'a, en principe, pas participé délibérément à l'infraction.

Nous souhaitons également modifier les règles applicables à la communication du rapport par l'expert qui a exécuté l'enquête. Il est prévu de communiquer un exemplaire au médecin traitant de la victime et un exemplaire au médecin traitant du suspect si tel est son souhait (ce dernier a en effet le droit, ainsi qu'il a déjà été souligné lors des auditions, de ne pas savoir). Il est prévu que la demande du suspect doit intervenir dans les trois mois qui suivent l'exécution de l'analyse. C'est un délai raisonnable et cela évitera que le laboratoire doive conserver éternellement tous les résultats d'analyses, ce qui entraînerait des coûts trop élevés. Il n'est pas prévu de communiquer ce rapport à la victime car les présentes dispositions entendent limiter autant que possible les dommages physiques et psychiques infligés à la victime en mettant fin à la médication PPE en concertation avec le médecin traitant. Pour prendre cette décision, il suffit que le médecin traitant prenne connaissance du rapport de l'expert. L'expert signale au procureur du Roi, par la voie la plus rapide, que le rapport a été transmis.

La loi proposée n'ayant pas pour objectif d'ajouter une incrimination ou de créer une circonstance aggravante, le suspect ne doit pas avoir la possibilité de faire réaliser une contre-expertise et une procédure contradictoire n'est pas non plus nécessaire.

Nous prévoyons également le sort qui doit être réservé aux échantillons prélevés: ceux-ci seront détruits, au plus tard un mois après que l'expert a transmis son rapport au procureur. Étant donné que la loi proposée n'a pas de conséquences pénales, il n'est pas utile de conserver le matériel aux fins – par exemple – d'une instruction judiciaire.

Les articles précédents règlent tous la façon dont le procureur du Roi doit appliquer la procédure de dépistage d'une maladie contagieuse grave transmise lors de la commission d'une infraction. Dans le cadre d'une instruction judiciaire, c'est le juge d'instruction qui doit pouvoir agir. C'est pourquoi il est inséré un nouvel article. L'exception qui est prévue concerne la phrase “L'ordre ne peut être donné qu'après autorisation écrite du juge d'instruction sur réquisition du procureur du Roi”.

Tenslotte worden ook de bepalingen die voorzien in een nieuw onderzoek na een periode van drie tot zes maanden, uit het voorstel gehaald. Uit informatie verkregen van medische deskundigen terzake blijkt dat dergelijke nieuwe test beter kan uitgevoerd worden op het slachtoffer zelf. Wanneer men zes weken na de feiten test, kan men 99% van de seropositieven detecteren. Het is dus niet nodig de verdachte opnieuw op te sporen, te laten instemmen of onder dwang te testen. Het gaat sneller en is zekerder voor het slachtoffer wanneer dit zich vrijwillig zelf opnieuw laat testen.

Carina VAN CAUTER (Open VLD)
Sophie DE WIT (N-VA)
Philippe GOFFIN (MR)
Denis DUCARME (MR)
Karin JIROFLEE (sp.a)
Gilles FORET (MR)

Enfin, les dispositions qui prévoient un nouveau test de dépistage après un délai de trois à six mois sont également retirées de la proposition. Les informations fournies par les experts médicaux à ce sujet indiquent qu'il serait préférable d'effectuer ce nouveau test sur la victime elle-même. En effectuant un test six semaines après les faits, on peut dépister 99 % des séropositifs. Il n'est donc pas nécessaire de rechercher à nouveau le suspect, d'obtenir son consentement ou de le soumettre à un test de dépistage sous la contrainte. La procédure sera plus rapide et plus sûre pour la victime si elle se soumet de son plein gré à un test de dépistage.

Nr. 6 VAN MEVROUW **VAN CAUTER c.s.**

Art. 4

De woorden “28decies en 28undecies” vervangen door de woorden “524quater en 524quinquies”.

VERANTWOORDING

Deze wijziging volgt uit de veranderde plaats van inschrijving van deze bepalingen in het wetboek van strafvordering.

Carina VAN CAUTER (Open VLD)
 Sophie DE WIT (N-VA)
 Philippe GOFFIN (MR)
 Denis DUCARME (MR)
 Karin JIROFLEE (sp.a)
 Gilles FORET (MR)
 Sonja BECQ (CD&V)

N° 6 DE MME **VAN CAUTER ET CONSORTS**

Art. 4

Remplacer les mots “28decies et 28undecies” par les mots “524quater et 524quinquies”.

JUSTIFICATION

Cette modification fait suite au changement de ces dispositions dans le Code d’instruction criminelle.